

วิทยุชุมชนกับบทบาททางการเมืองของขบวนการประชาชน :
กรณีศึกษาสถานีวิทยุ FM 97.5 เมกกะเฮิร์ต “วิทยุชุมชนคนรักอุดร” จังหวัดอุดรธานี ¹
The Community Radio with People Movement’s Political Participation
A case study FM 97.5 MHz “Khon Rak Udon” community radio station,
Udon Thani Province

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการ และบทบาท ของสถานีวิทยุ FM 97.5 เมกกะเฮิร์ต บทความนี้ ได้ชี้ให้เห็นว่า วิทยุชุมชนเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2540 สถานีวิทยุชุมชนมีความแตกต่าง ไปจากสถานีวิทยุแนวเดิม กล่าวคือ ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของรัฐ วิทยุชุมชนมีบทบาทอย่างสูง ในทางการเมืองท้องถิ่น โดยได้ทำหน้าที่ เป็นสื่อหรือช่องทางของการเคลื่อนไหวและระดมมวลชน ของขบวนการเสื้อแดงซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถ ทางด้านเทคโนโลยี การตื่นตัวทางการเมือง และการรับข้อมูลข่าวสารของชาวชนบท วิทยุชุมชนจึงเป็นสัญลักษณ์และมี บทบาทสำคัญในการทำหาย การผูกขาดช่องทางสื่อสารมวลชนของรัฐวิทยุชุมชนได้จัดการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารทาง เดียว ในเชิงลักษณะการให้ข้อมูลชวนเชื่อของรัฐ ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริง ของสถานการณ์ บ้านเมือง วิทยุชุมชนจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือของผู้อ่อนแอที่ใช้ในการสร้าง เครือข่ายเชื่อมโยง สร้างอัตลักษณ์ร่วม และ เป็นศูนย์กลางในการทำหายและจัดการครอบงำประชาชน

ภายหลังการยกเลิกประกาศภาวะฉุกเฉิน และสถานการณ์ทางการเมืองลดความร้อนแรงลง หลังปี พ.ศ.2553 แม้ว่าในตอนนั้นสถานีวิทยุที่เคยถูกปิดไปนั้นจะกลับมาเปิดทำการได้ใหม่แต่สถานีวิทยุคลื่น FM 97.5 เมกกะเฮิร์ต ต้องมี การปรับเปลี่ยนบทบาทในการนำเสนอเนื้อหา และปัจจุบันวิทยุชุมชนคลื่น FM 97.5 เมกกะเฮิร์ต เป็นคลื่นวิทยุที่ ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวางในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี และอำเภอรอบนอก กว่า 20 อำเภอทั้งจังหวัดอุดรธานี เนื้อหาการนำเสนอก็จะเน้นไปทางข่าวสารในท้องถิ่น การบอกบุญผ่านสถานีวิทยุ เป็นต้น

คำสำคัญ : วิทยุชุมชน, คนรักอุดร, FM 97.5 เมกกะเฮิร์ต, บทบาททางการเมือง

¹ บทความนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามรายวิชา SD55305 เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาสังคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ปริญญาตรี) สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี